

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету міжнародних
 відносин і права
 Хмельницького національного
 університету
 Юрій МУДРИК
 Підпис
 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОГОВІРНЕ ПРАВО

Галузь знань – 08 Право
 Спеціальність – 081 Право
 Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)
 Освітньо-професійна програма – Право
 Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОПП 20
 Мова навчання – українська
 Статус дисципліни: обов'язкова (професійної підготовки)
 Факультет – міжнародних відносин і права
 Кафедра – права

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	7	5	150	50	16	16	18	0	100			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 «Право»

Робоча програма складена д-ром. юрид. наук, професором Аллою ГЕРЦ
 Підпис(и) автора(ів) Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права
 Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р. Зав. кафедри Микола ВАВРИНЧУК
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету Юрій МУДРИК
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	міжнародних відносин і права		Ольга ОХМАН

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Договірне право» становить частину фахової підготовки бакалаврів, що отримують освіту у галузі права. Її вивчення обумовлена необхідністю системного розгляду договірних відносин у всіх галузях функціонування соціальних відносин. В рамках цієї навчальної дисципліни передбачається вивчення усієї сукупності договірних відносин між суб'єктами, що виникають при здійсненні господарських відносин. Навчальна дисципліна поєднує теоретичні основи, законодавче регулювання та практичні проблеми господарських та цивільно-правових відносин. З найбільш важливих тем навчальної дисципліни передбачені семінарські (практичні) заняття, на які виносяться основні питання, дискусійні теоретичні положення, актуальні проблеми теорії та практики здійснення договірної діяльності, а також запропоновані задачі, конкретні проблемні ситуації, які складені на основі узагальнення практики та аналізу необхідного законодавства і мають умовний, навчальний характер.

Пререквізити – Теорія держави і права, Цивільне право України.

Постреквізити – Цивільне процесуальне право, Адвокатура України.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності. (ІК). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗК2). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. (ЗК 3). Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 4). Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК6). Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 7). Здатність виявляти проблеми правового регулювання діяльності бізнесструктур і пропонувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання правової невизначеності (ЗК 16). Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності (ФК9). Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (ФК 11). Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. (ФК 14). Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій в сфері бізнесу (ФК 17).

- **програми результати навчання** Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (ПРН 1). Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН 3). Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин достатньою обґрунтованістю. (ПРН 5). Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (ПРН 6) Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. (ПРН 8). Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН 13). Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності (ПРН 16). Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН 20). Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно доправового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (ПРН 21). Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересівклієнтів у різних правових ситуаціях. Визначено за освітньо-профес (ПРН 22). Надавати методичну і практичну допомогу у моделювання та реалізації проектів та програм, планів і договорів в сфері бізнесу (ПРН 23). Виявляти проблеми правового регулювання діяльності бізнесструктур та застосовувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності (ПРН 24).

Мета дисципліни - розкриття найважливіших категорій і конструкцій договірного права та законодавства у цій сфері, основних тенденцій його розвитку і застосування судами (господарськими) та іншими правозастосовними органами норм чинного законодавства щодо укладання змін, виконання договорів. Вивчення договірного права має на меті набуття студентами навичок роботи з нормативним матеріалом, уміння вирішувати конкретні правові ситуації, які виникають у сфері договірних відносин на базі національного та міжнародного

законодавства. Також студенти мають здійснювати аналіз правозастосовної практики, судових рішень та рішень органів державної влади в частині регулювання договірних відносин.

Предмет дисципліни. Дослідження сутності, цінності, ролі права у життєдіяльності суспільства та держави, його походження, оцінка доцільності правових норм, а також формування культури мислення та використання договірних знань у практичній та дослідницькій діяльності юристів.

Завдання дисципліни. Розкриття і засвоєння студентами: вивчення поняття, предмета та основних принципів договірного права; аналіз основних джерел договірного права в Україні при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; правовий аналіз основних інститутів договірного права; визначення порядку укладання договорів за участю суб'єктів господарювання; визначення порядку виконання господарських договорів за чинним законодавством України; вивчення основ правового регулювання договірних відносин в контексті регулювання підприємницької діяльності в Україні; визначення поняття та змісту господарських договорів; визначення та аналіз договорів окремих видів, зокрема у сфері зовнішньоекономічної діяльності; аналіз способів захисту прав і законних інтересів суб'єктів – учасників договірних відносин, набуття досвіду роботи із правовими документами.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **уміти** використовувати цивільно-правовий аналіз у практичній діяльності, орієнтуватись у світоглядних, онтологічних, антропологічних, аксіологічних тощо підставах походження, сутності й цивілізаційного призначення права, на основі правових знань прогнозувати розвиток суспільно-політичних змін, правосвідомості та правового життя в Україні й світі; **набути** здатність і готовність розв'язувати комплексні завдання і проблеми у галузі правоохоронної діяльності, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку під час практичної роботи, або в процесі навчання, що передбачають застосування теорій та методів правозастосовної діяльності, системного аналізу та планування операцій, прогнозування, оптимізації та прийняття рішень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог; **застосувати** принципи і настанови договірного права до аналізу та розв'язання конкретних юридичних проблем.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	лабораторні роботи /практичні заняття	самостійну роботу
Тема 1. Загально-теоретичні положення договірнього права	1	1/1	12
Тема 2. Загальні положення договору купівлі-продажу; особливості договору роздрібної купівлі-продажу	1	1/1	12
Тема 3. Договір дарування; договір довічного утримання (догляду)	2	2/2	12
Тема 4. Загальні положення договору найму (оренди)	2	2/2	10
Тема 5. Договори про виконання робіт	2	2/2	12
Тема 6. Загальні положення договорів про надання послуг	2	2/2	12
Тема 7. Страхування	2	2/2	10
Тема 8. Договір доручення; договір комісії	2	2/2	10
Тема 9. Особливості договорів позики, кредиту, банківського вкладу, банківського рахунку та факторингу	2	2/4	10
Разом	16	16/18	100

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	2	3
1	Загальні-теоретичні положення договірнього права. Договір як підстава виникнення цивільного зобов'язання. Правова природа та функції договору. Порядок укладення договорів. Особливості укладення окремих видів договорів. Форма договору. Умови договору. Елементи договору. Свобода договору та її межі. Зміна та припинення договору. Класифікація договорів. Типи та види договорів. Співвідношення договору з законом, звичаєм.	1
2	Літ.: [1]; [2]; [42]; [46]; [47]; [51]; [56]. Загальні положення договору купівлі-продажу; особливості договору роздрібної купівлі-продажу. Загальна характеристика договору купівлі-продажу. Сфера застосування. Джерела правового регулювання. Укладення договору купівлі-продажу. Форма договору купівлі-продажу. Сторони договору. Право продажу товарів. Зміст договору. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором купівлі-продажу. Поняття та особливості договору роздрібної купівлі-продажу. Суб'єкти	1

3	договору роздрібної купівлі-продажу. Правовий статус продавця. Порядок укладення договору та форма договору роздрібної купівлі-продажу. Права покупця за Законом України “Про захист прав споживачів”. Порядок та особливості захисту прав покупця. Відповідальність продавця у сфері роздрібної торгівлі. Продаж товарів тривалого користування у розстрочку. Літ.: [1]; [15]; [16]; [17]; [18]; [28]; [33]; [39]; [46]. Договір дарування; договір довічного утримання (догляду). Поняття та загальна характеристика договору дарування. Сторони у договорі дарування. Порядок укладення і форма договору дарування. Зміст договору дарування. Відмова від договору та розірвання договору дарування. Правові наслідки. Правове регулювання благодійної діяльності. Поняття та загальна характеристика договору довічного утримання. Сторони договору. Порядок укладення та форма договору довічного утримання. Зміст договору. Зміна, розірвання та припинення договору довічного утримання. Правові наслідки. Літ.: [1]; [3]; [14]; [43]; [50]; [55]. Загальні положення договору найму (оренди). Загальна характеристика договору найми (оренди). Сфера застосування та законодавче регулювання. Суб'єкти та об'єкти договору найму (оренди). Порядок укладення та форма договору. Зміст договору. Зміна, розірвання та припинення договору. Правові наслідки. Поняття та загальна характеристика договору прокату. Порядок укладення та форма договору прокату. Договір найму (оренди) будівель і споруд: поняття, порядок укладення та форма договору. Договір найму (оренди) транспортних засобів: поняття, форма договору, види. Договір найму (оренди) земельних ділянок: поняття, порядок укладення та форма договору. Проблеми правового регулювання договору лізингу. Найм (оренда) житла. Літ.: [1]; [4]; [51].	2
4	Договори про виконання робіт. Загальні положення договору підряду. Особливості договору побутового підряду. Особливості договору будівельного підряду. Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи. Виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Аудит та аудиторська діяльність. Поняття та ознаки договору на проведення аудиту. Літ.: [1]; [19]; [20]; [29]; [30]; [31]; [32]; [34]; [38]; [44]; [45]; [51].	2
5	Загальні положення договорів про надання послуг. Поняття та загальна характеристика договорів про надання послуг. Види договорів про надання послуг та сфера їх застосування. Зміст договорів про надання послуг. Особливості виконання та відповідальність сторін за договорами про надання послуг. Поняття, види, юридична природа договорів перевезення та їх правове регулювання. Претензії і позови з перевезень. Загальна характеристика договору на перевезення пасажирів, багажу та пошти. Транспортне експедирування. Літ.: [1]; [5]; [6]; [7]; [8]; [23]; [24]; [25]; [26]; [27]; [51].	2
6	Страховання. Загальна характеристика договору страхування. Суб'єкти страхування. Порядок укладення та форма договору страхування. Зміст договору страхування. Припинення договору страхування. Особливості дострокового припинення договору страхування. Види і форми страхування. Літ.: [1]; [21]; [22]; [37]; [51]; [54].	2
7	Договір доручення; договір комісії. Поняття та загальна характеристика договору доручення. Сторони договору доручення. Форма та зміст договору доручення. Виконання договору доручення. Підстави та правові наслідки припинення договору доручення. Правове регулювання та сфера застосування договору комісії. Виконання договору комісії. Договір	2

9	субкомісії. Особливості правового регулювання та сфери застосування консигнаційних договорів. Загальна характеристика агентських договорів. Літ.: [1]; [46]; [47]; [51]; [55]; [56]. Особливості договорів позики, кредиту, банківського вкладу, банківського рахунку та факторингу. Договір позики: загальна характеристика та сфера застосування. Сторони, зміст, порядок укладення та форма договору позики. Оформлення договору позики векселями. Укладення договору позики шляхом випуску і продажу облігацій, позикові операції ломбардів. Загальна характеристика та сфера застосування кредитного договору. Суб'єкти, порядок укладення, форма, зміст та істотні умови кредитного договору. Класифікація кредитних договорів. Загальна характеристика договору банківського вкладу. Особливості суб'єктного складу договору банківського вкладу. Порядок укладення та форма договору банківського вкладу. Правова природа ощадної книжки та ощадного сертифіката. Види банківських вкладів. Загальна характеристика договору банківського рахунку. Особливості суб'єктного складу договору банківського рахунку. Порядок укладення та форма договору банківського рахунку. Операції за рахунком, що виконуються банком. Банківська таємниця. Гарантії забезпечення інтересів клієнтів. Загальна характеристика договору факторингу. Особливості суб'єктного складу договору факторингу. Порядок укладання та зміст договору факторингу. Виконання договору факторингу. Літ.: [1]; [9]; [10]; [11]; [12]; [13]; [35]; [36]; [51].	2
	Разом	16

5.2. Зміст практичних та лабораторних занять

Перелік практичних та лабораторних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ Практич- ного заняття	Тема лабораторних робіт /практичних занять	Кількість годин
Сьомий семестр		
1	Загальні-теоретичні положення договірних права <i>Література</i> [1]; [2]; [42]; [46]; [47]; [51]; [56].	1/1
2	Загальні положення договору купівлі-продажу; особливості договору роздрібної купівлі-продажу <i>Література</i> [1]; [15]; [16]; [17]; [18]; [28]; [33]; [39]; [46].	1/1
3	Договір дарування; договір довічного утримання (догляду) <i>Література</i> [1]; [3]; [14]; [43]; [50]; [55].	2/2
4	Загальні положення договору найму (оренди) <i>Література</i> [1]; [4]; [51].	2/2
5	Договори про виконання робіт <i>Література</i> [1]; [19]; [20]; [29]; [30]; [31]; [32]; [34]; [38]; [44]; [45]; [51].	2/2
6	Загальні положення договорів про надання послуг <i>Література</i> [1]; [5]; [6]; [7]; [8]; [23]; [24]; [25]; [26]; [27]; [51].	2/2
7	Страхування <i>Література</i> [1]; [21]; [22]; [37]; [51]; [54].	2/2
8	Договір доручення; договір комісії <i>Література</i> [1]; [46]; [47]; [51]; [55]; [56].	2/2
9	Особливості договорів позики, кредиту, банківського вкладу, банківського рахунку та факторингу <i>Література</i> [1]; [9]; [10]; [11]; [12]; [13]; [35]; [36]; [51].	2/4

	Разом	16/18
--	--------------	-------

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять та виконанні індивідуального завдання. До послуг студентів створена сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні навчально-методичні матеріали.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
1	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т1, лабораторних робіт /практичних занять за Т1.	12
2	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т2, підготовка до семінарських занять за Т2 лабораторних робіт /практичних занять	12
3	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т3, лабораторних робіт /практичних занять за Т3.	12
4	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т4, лабораторних робіт /практичних занять за Т4. Закріплення тем рефератів.	10
5	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т5, лабораторних робіт /практичних занять за Т5.	12
6	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т6, лабораторних робіт /практичних занять за Т6.	12
7	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т7, лабораторних робіт /практичних занять за Т7. Підготовка реферату.	10
8	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т8, лабораторних робіт /практичних занять за Т8.	10
9	Опрацювання лекційного та інших матеріалів за Т9, лабораторних робіт /практичних занять за Т9. Підготовка до презентації та захисту реферату.	10
Разом		100

Індивідуальне завдання полягає у підготовці реферату з обраної здобувачами тематики. Вимоги до структури та змісту реферату викладені у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Лекції проводяться переважно словесними методами (пояснення, розповідь); лабораторні роботи і практичні заняття проводяться з використанням інтерактивних методів (дискусії, дебати). Самостійна робота включає підготовку до семінарських занять та виконання індивідуальних завдань у формі підготовки реферату.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних і лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування під час практичних і лабораторних занять;
- оцінювання результатів роботи на практичних і лабораторних заняттях (участі в обговоренні ситуацій, дискусіях);
- оцінювання результатів виконання індивідуального завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до семінарських занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях обговоренні ситуацій).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних і лабораторних занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може також підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів бакалаврського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка

розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Мінімальний бал має станов

Аудиторна робота								Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Перший семестр										Сума балів
Практичні заняття								ІДЗ	Залік	
1	2	3	4	5	6	7	8	12-20		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	За рейтингом	60-100
48-80								12-20	За рейтингом	

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне і лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при участі в обговоренні ситуацій; результати самостійної роботи.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних і лабораторних заняття викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .

Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень

C	73-82		досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Договір як підстава виникнення цивільного зобов'язання.
2. Правова природа та функції договору.
3. Порядок укладення договорів. Оферта і акцепт.
4. Особливості укладення окремих видів договорів.
5. Форма договору.
6. Умови договору (істотні, випадкові, звичайні).
7. Характеристика елементів договору.
8. Свобода договору та її межі.
9. Зміна та припинення договору.
10. Класифікація договорів.
11. Типи та види договорів (договір приєднання; публічний договір; типові та примірні договори).
12. Співвідношення договору з законом, звичаєм.
13. Загальна характеристика договору купівлі-продажу. Сфера застосування. Джерела правового регулювання.
14. Укладення договору купівлі-продажу.
15. Форма договору купівлі-продажу.
16. Сторони договору купівлі - продажу. Право продажу товарів.
17. Зміст договору купівлі – продажу(предмет договору; ціна; інші умови договору).
18. Права та обов'язки сторін за договором купівлі — продажу.
19. Правові наслідки порушення сторонами зобов'язань за договором купівлі-продажу.
20. Поняття та особливості договору роздрібної купівлі-продажу.
21. Суб'єкти договору роздрібної купівлі-продажу. Правовий статус продавця.
22. Порядок укладення договору та форма договору роздрібної купівлі-продажу.
23. Права покупця за Законом України “Про захист прав споживачів” (на належну якість товарів; право на безпеку товарів; на інформацію про товари; у випадку придбання речі неналежної якості; на обмін речі належної якості; на компенсацію моральної шкоди).
24. Порядок та особливості захисту прав покупця.
25. Відповідальність продавця у сфері роздрібної торгівлі.
26. Продаж товарів тривалого користування у розстрочку.
27. Поняття та загальна характеристика договору дарування.
28. Сторони у договорі дарування.
29. Порядок укладення і форма договору дарування.
30. Зміст договору дарування.
31. Відмова від договору та розірвання договору дарування. Правові наслідки.
32. Правове регулювання благодійної діяльності.
33. Поняття та загальна характеристика договору довічного утримання.

34. Сторони договору довічного утримання.
35. Порядок укладення та форма договору довічного утримання.
36. Зміст договору довічного утримання.
37. Зміна, розірвання та припинення договору довічного утримання. Правові наслідки.
38. Загальна характеристика договору найму (оренди). Сфера застосування та законодавче регулювання.
39. Суб'єкти та об'єкти договору найму (оренди).
40. Порядок укладення та форма договору найму (оренди).
41. Зміст договору найму (оренди).
42. Зміна, розірвання та припинення договору найму (оренди). Правові наслідки.
43. Поняття та загальна характеристика договору прокату.
44. Сторони договору прокату.
45. Порядок укладення та форма договору прокату.
46. Договір прокату як публічний договір та договір приєднання.
47. Об'єкт договору прокату.
48. Права та обов'язки сторін договору прокату.
Договір найму (оренди) будівель і споруд: поняття, порядок укладення та форма договору.
49. Договір найму (оренди) транспортних засобів: поняття, форма договору, види договорів найму (оренди) транспортних засобів.
50. Договір найму (оренди) земельних ділянок: поняття, порядок укладення та форма договору.
51. Право громадян на житло та його реалізація.
52. Види житлових фондів за законодавством України.
53. Загально-правова характеристика договору найму (оренди) житла та сфера його застосування.
54. Сторони договору найму (оренди) житла.
55. Предмет договору найму (оренди) житла.
56. Права та обов'язки сторін за договором найму (оренди) житла.
57. Зміна умов договору найму (оренди) житла. Підстави, порядок та правові наслідки припинення договору найму (оренди) житла.
58. Договір найму у державному житловому фонді.
59. Особливості користування гуртожитками та службовими житловими приміщеннями.
60. Загальні положення про договори підряду. Сфера застосування та законодавче регулювання.
61. Сторони в договорі підряду. Особливості підрядних договорів за участю фізичних осіб.
62. Порядок укладення і форма договору підряду.
63. Істотні умови договору підряду.
64. Зміст договору підряду.
65. Особливості виконання договору підряду. Особливості прийняття роботи, виконаної за договором підряду.
66. Відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання умов договору підряду.
67. Поняття та загальна характеристика договору побутового підряду.
68. Особливості суб'єктного складу за договором побутового підряду.
69. Порядок укладення і форма договору побутового підряду.
70. Зміст договору побутового підряду.
71. Виконання договору побутового підряду та гарантії прав замовника.
72. Договори будівельного підряду. Сфера застосування та законодавче регулювання.
73. Сторони в договорі будівельного підряду. Спеціальні вимоги, яким повинен відповідати підрядник.
74. Передумови та порядок укладення договору будівельного підряду. Форма договору будівельного підряду.
75. Права та обов'язки сторін за договором будівельного підряду.
76. Особливості виконання договорів будівельного підряду. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів.
77. Відповідальність сторін за договором будівельного підряду.
78. Особливості договорів будівельного підряду, укладених на виконання державного замовлення.

79. Поняття та загальна характеристика договору підряду на проектні та пошукові роботи.
80. Сторони договору на підряду проектні та пошукові роботи.
81. Порядок укладення та форма договору підряду на проектні та пошукові роботи. Вихідні дані для проведення проектних та пошукових робіт.
82. Зміст договору підряду на проектні та пошукові роботи.
83. Виконання умов договору та відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання умов договору підряду на проектні та пошукові роботи
84. Поняття та загальна характеристика договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
85. Сторони договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
86. Порядок укладення та форма договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
87. Зміст договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
88. Виконання умов договору та відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання умов договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
89. Аудит та аудиторська діяльність. Нормативно-правове регулювання.
90. Поняття та риси договору на проведення аудиту.
91. Сертифікація і ліцензування аудиторської діяльності.
92. Поняття та загальна характеристика договорів про надання послуг.
93. Види договорів про надання послуг та сфера їх застосування.
94. Зміст договорів про надання послуг (предмет; ціна; строки надання послуг; інші умови).
95. Особливості виконання та відповідальність сторін за договорами про надання послуг.
96. Поняття, види, юридична природа договорів перевезення та їх правове регулювання.
97. Організаційні договори по перевезеннях.
98. Сторони в договорі перевезення. Загальні та спеціальні вимоги до перевізника (ліцензування та сертифікації перевезень).
99. Порядок укладення та оформлення договору перевезення різними видами транспорту.
100. Права і обов'язки сторін за договором перевезення.
101. Виконання договору перевезення.
102. Відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору перевезення. Особливості відповідальності перевізника.
103. Претензії і позови з перевезень.
104. Загальна характеристика договору на перевезення пасажирів, багажу та пошти. Особливості перевезення транспортом загального користування.
105. Сторони договору перевезення пасажирів, багажу та пошти. Гарантії захисту прав пасажирів як споживача.
106. Порядок укладення та оформлення договору перевезення пасажирів, багажу та пошти.
107. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів, багажу та пошти.
108. Виконання умов договору та відповідальність за невиконання чи неналежне виконання умов договору перевезення пасажирів, багажу та пошти.
109. Загальна характеристика договору транспортного експедирування.
110. Сторони договору транспортного експедирування.
111. Порядок укладення та форма договору транспортного експедирування.
112. Права та обов'язки сторін за договором транспортного експедирування.
113. Виконання умов договору та відповідальність за невиконання чи неналежне виконання умов договору транспортного експедирування.
114. Страхування. Основні поняття страхового права.
115. Загальна характеристика договору страхування.
116. Суб'єкти страхування (правовий статус страховика; правовий статус товариства взаємного страхування; співстрахування та перестрахування; страхувальники, вигодонабувачі та застраховані

- особи; порядок провадження діяльності страховими посередниками).
117. Порядок укладення та форма договору страхування.
 118. Зміст договору страхування.
 119. Припинення договору страхування. Особливості дострокового припинення договору страхування.
 120. Види і форми страхування (особливості майнового страхування; особливості особистого страхування; страхування відповідальності; страхування ризиків).
 121. Поняття та загальна характеристика договору доручення.
 122. Сторони договору доручення.
 123. Форма та зміст договору доручення.
 124. Виконання договору доручення.
 125. Підстави та правові наслідки припинення договору доручення.
 126. Правове регулювання та сфера застосування договору комісії.
 127. Сторони договору комісії.
 128. Форма та зміст договору комісії. Вказівки комітента та правові наслідки відступу від них.
 129. Виконання договору комісії та прийняття виконання комітентом.
 130. Відмова комісіонера від виконання договору та скасування договору комітентом та правові наслідки цього.
 131. Договір субкомісії.
 132. Особливості правового регулювання та сфера застосування консигнаційних договорів.
 133. Загальна характеристика агентських договорів.
 134. Договір позики: загальна характеристика та сфера застосування.
 135. Сторони договору позики.
 136. Порядок укладення та форма договору позики.
 137. Зміст договору позики. Виконання договору позики.
 138. Оформлення договору позики вексями.
 139. Укладення договору позики шляхом випуску і продажу облігацій.
 140. Позикові операції ломбардів.
 141. Кредитний договір: загальна характеристика та сфера застосування.
 142. Суб'єкти кредитного договору. Загальні та спеціальні вимоги до кредитодавця.
 143. Порядок укладення та форма кредитного договору. Істотні умови договору.
 144. Зміст кредитного договору.
 145. Способи забезпечення кредитних договорів.
 146. Виконання кредитного договору та відповідальність за невиконання чи неналежне виконання договору.
 147. Класифікація кредитних договорів.
 148. Загальна характеристика договору банківського вкладу.
 149. Особливості суб'єктного складу договору банківського вкладу.
 150. Порядок укладення та форма договору банківського вкладу. Правова природа ощадної книжки та ощадного сертифіката.
 151. Види банківських вкладів.
 152. Загальна характеристика договору банківського рахунку.
 153. Порядок укладення та форма договору банківського рахунку.
 154. Банківська таємниця. Гарантії забезпечення інтересів клієнтів.
 155. Загальна характеристика договору факторингу (фінансування під відступлення права грошової вимоги).
 156. Порядок укладення та зміст договору факторингу.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Договірне право» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, що розміщена в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

1. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім "АртЕк", 2020. 128 с.
2. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія / О.І. Виговський, Н.Ю. Голубєва, С.Д. Гринько та ін.; за заг. ред. проф. Довгерта А.С. та Харитоновна Є.О. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020, 674 с.
3. Спадкове право: крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : ЕКУС, 2021. – 536 с.
4. Цивільне право (особлива частина) : навч. посібник / за заг. ред. : Н.М. Процьків, В.М. Никифорака. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 6-те вид., перероб. і допов./ за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. Київ: Юрінком Інтер, 2019. Т. II. 1048 с.

Додаткова література:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.
2. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 553.
3. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#n231>
4. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>
5. Габріадзе М.Р. Правове регулювання договору лізингу за цивільним законодавством України. Науковий вісник приватного і публічного права, 2019. Випуск 5, том 1. URL: http://nvppp.in.ua/vip/2019/5/tom_1/10.pdf
6. Гончаренко В.О. Оренда будівлі або іншої капітальної споруди під час дії обмежувальних карантинних заходів. Juris Europensis Scientia, 2020. № 2. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/2_2020/5.pdf
7. Лавриненко М.Р. Істотні умови договору найму (оренди) земель сільськогосподарського призначення у цивільному праві України, Франції та ФРН. Правова держава, 2019. № 33. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/162046>
8. Писарєва Е.А., Драч Д.Л. Перспективи впровадження смарт-договору найму (оренди) транспортного засобу. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство», 2021. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/download/253879/251154>
9. Тиндик М.П. Зміст обов'язку наймодавця з передання транспортного засобу за договором прокату транспортного засобу. Прикарпатський юридичний вісник, 2021. № 2 (37). URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/873/1209>

10. Liu, J., Mantin, B., Song, X. Rent, sell, and remanufacture: The manufacturer's choice when remanufacturing can be outsourced. *European Journal of Operational Research*. 2022. Volume 303, Issue 1, Pages 184 – 200
11. Aras, N., Güllü, R., Yürülmez, S. Optimal inventory and pricing policies for remanufacturable leased products. *International Journal of Production Economics*, 2011. Volume 133, Issue 1, Pages 262 – 271
12. Ryu, K.-M., Kim, H.M. Rent-Seeking by Rent Concession: An Analysis of Rent-Free Periods in the Seoul Office Market. *International Real Estate Review*, 2021. Volume 24, Issue 4, Pages 633 – 658

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.